

Şuhut'tan Kocatepe'ye Giden Zafer Yolu Yürüyüşü

Projesinin Amacı ve Gerçekleştirilme Süreci

Muzaffer DİLEK
Emekli Vali ve Danıştay
Üyesi

Bu yazımda, Şuhut ilçesinin Çakırözü köyünden başlayıp sabaha karşı Kocatepe'de son bulan ve aradan geçen 15 yıl içerisinde gelenekselleşen Zafer Yolu Yürüyüşü Projesinin hayata geçiş sürecinden söz etmek istiyorum. Dolayısıyla bu yürüyüşün amacından ve alt yapısını oluşturan çalışmalardan söz ederek giriş yapmak yerinde olacaktır. Projenin başlangıç noktası ve aynı zamanda önemli bir unsuru olan Şuhut Atatürk Evi'nin öyküsü ayrı bir yazı konusu olarak ele alınmıştır.¹ Bu yazıda da projeye ilgisi oranında Şuhut Atatürk Evi'ne ve Gazi Paşa Çeşmesi'ne zaman zaman değinilmiştir.

Afyon (Karahisar)'da valilik görevine (14 Şubat 2003 tarihinde) başladıktan sonraki günlerde, Şuhut ilçesine gelişimin esas nedeni, 1999 yılında Kültür Bakanlığınca kamulaştırıldığı halde hiçbir çalışma ya-

pılmayarak olduğu gibi bırakılan ve giderek yıkılacak hale gelmiş olan Haciveliolu Konağı'nı görmektir.

Daha sonraki zaman dilimi içinde Şuhut Atatürk Kültür ve Sanat Evi (Atatürk Evi) olarak projelendirilen Haciveliolu Konağı'yla ilgili yerel basında çıkan olumsuz haberler üzerine, bu metruk yapıyla ilgili olarak Kültür Bakanlığı nezdinde gerekli görüşme ve girişimleri yaptım. Daha sonra da basında sürekli olarak çıkan haberlerin mahiyetini anlamak ve sorunu yerinde incelemek üzere Şuhut'a gittim. Çökme aşamasına gelmiş olan Konağı gezdikten sonra, Dedem Uzun Çapan'dan, çocukluk yıllarında dinlediğim askerlik anılarından belleğimde kalan eski bir camiyi görmek istedim. Dedem, Büyük Taarruz öncesi İsmet İnönü'nün Kurmay Başkanı Asım Gündüz'ün emrinde muhafız er olarak askerlik görevini yapmış. Dolayısıyla askerlik anılarını anlatırken Büyük Taarruz öncesi ileri karakol konumunda olan Şuhut'a geldiklerinde içinde geceledikleri camiden de söz eder-

¹ Bkz. DİLEK Muzaffer, "Şuhut Atatürk Kültür ve Sanat Evi (Atatürk Evi) Projesinin Önemi ve Hayata Geçirilme Süreci", İdarecinin Sesi Dergisi, Eylül/Ekim ....., s. 40-44.

di. Çocukluk anılarımda yer edinen bu caminin hangisi olduğunu merak ettim. Beraberimde bulunanlara, "Bu caminin hangisi ve nerede olabileceğini" sordum. Camilerin tarihi geçmişini dikkate alan Kaymakam İhsan Kara ve diğer yerel yetkililer, "Şuhut Ulu Cami olabileceğini" söylediler. Camiyi görmeye gittik. Camiyi gördürdükten ve incelemeyi bitirdikten sonra vilayete dönmeyi düşündüğüm sırada, Valilik makam şoförü Ali İhsan Şahin, "Ordumuzun, Kocatepe'ye hareket etmeden önce konuştuğu yer olan 'Çadırılı Ordugâh'ı' görmek ister misiniz?" diye sordu. Böyle bir yeri ilk kez duyuyordum. "İyi olur" dedim. Bu öneri üzerine "Çadırılı Ordugâh" adıyla anılan yere gittik. Araziyi enine boyuna gezdikten sonra, hazır gelmişken yakınlarda bulunan ve Kocatepe yamaçlarındaki Çakıröz köyünü de ziyaret etmek istedim. Köy meydanında bir süre oturup köylülerle sohbet ettikten sonra, "Köyden, Kocatepe'ye çıkılıp çıkılmayacağını" sordum. "Beş yüz metre daha araçla gidilebilse de daha ileriye gidilemez" yanıtını aldım. O anda ne düşündüm, bilmiyorum ama bu durum bir sorun olarak belliğimde ilk kez bu şekilde yer etmiş oldu.

İlçeden ayrıldıktan sonraki günlerde, Çakıröz köyünden Kocatepe'ye giden patika yolun araçlarla gidilebilecek standart bir yol olarak açılıp açılmayacağını, dolayısıyla Şuhut Atatürk Evi ile Kocatepe arasındaki irtibatın karayolu standardında sağlanıp sağlanamayacağını araştırmaya başladım. İldeki uzmanların görüşlerini aldım. Açılması düşünülen yol, tarihi ve doğal sit alanı içinden geçtiğinden öncelikle, yolun geçiş güzergâhıyla ilgili bir proje hazırlanıp Eskişehir Koruma Kurulundan izin alınması gerekiyordu.

Ayrıca bu yol açma işi ani bir gelişme sonunda gündeme geldiği için 2003 yılı bütçesinde ödenek de bulunmuyordu. Bu nedenle Kocatepe yolunun açılması işini bir sonraki yılda değerlendirmek üzere erteledik. Öncelikli proje "Şuhut Atatürk Evi" olduğu için, 2003 yılı çalışma programı içerisinde bu işe ağırlık verildi. Valilikçe, Şuhut Köylerine Hizmet Götürme Birliği'ne aktarılan ödenek ve ilden sağlanan teknik personel desteğiyle 2003-2004 yıllarında Şuhut Atatürk Evi, 2005-2006 yıllarında da Zafer Yolu projeleri 'emanet usulüyle' araya yüklenici girmeksizin gerçekleştirildi.

Konak restorasyonu Kaymakam İhsan Kara tarafından, diğer işlerin tamamı da daha sonra göreve gelen Kaymakam Bilal Şentürk'ün yetki ve sorumluluğunda gerçekleştirildi.

Zafer Yolu'nun açılmasının arka planını kısaca böyle ortaya koyduktan sonra, sıra 2005 yılının 25 Ağustos'unu 26 Ağustos'a bağlayan gecesinde, 00.30'da, başlatılan ve gelenekselleşen "Zafer Yolu Yürüyüşü" nün amacına, projenin önemine ve geleceğine ilişkin görüş ve düşüncelerin açıklanmasına gelmiş oldu. Öncelikle, projeye esin kaynağı olan Büyük Taarruz öncesi genel duruma ve bu çerçevede Şuhut'a kısaca göz atalım.

Büyük Taarruz öncesinde Akşehir'de konuşlandırılmış bulunan Kuvayimilliyeye Karargâhı, 24 Ağustos'ta bu kasabaya nakledilmiş ve 26 Ağustos'ta Kocatepe'ye taşınmıştı.

Bu günlerle ilgili olarak Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal, 1927 yılında TBMM'deki söylevinde şöyle demektedir:

"24 Ağustos 1922'de karargâhımızı, Akşehir'den taarruz cephesindeki Şuhut Kasabası'na getirdik. 25 Ağustos 1922 sabahı da Şuhut'tan savaşı idare ettiğimiz Kocatepe'nin

Şuhut'tan Kocatepe'ye ulaşımı sağlayan 19 km'lik yolun dağlık kesime isabet eden 13 kilometrelik ilk kısmı, 2005 yılında, Afyonkarahisar İl Özel İdaresinin ödenek, araç ve personeli kullanılarak stabilize yol olarak hizmete açıldı.

güney batısındaki Çadırılı Ordugâh'a naklettik.

26 Ağustos sabahı Kocatepe'de hazır bulunuyorduk. Sabah 05.30'da topçu ateşimizle taarruz başladı."

Bu sözlerden de anlaşılacağı üzere o tarihteki Şuhut Kasabası ve halkı, Afyonkarahisar topraklarının önemli bir kısmı Yunan işgali altındayken, Türkiye Büyük Millet Meclisi Ordularına, Başkomutanı Mustafa Kemal Paşa ve maiyetine ev sahipliği yapmıştı. Dolayısıyla Şuhut, Büyük Taarruz'dan önceki son duraktı ve Kurtuluş Savaşı'nda önemli bir role sahipti.

Mustafa Kemal Paşa'nın, gece 00.30'da Kocatepe'ye çıkmadan önce konuk edildiği ve son kez araziyi gösteren haritaları incelediği Hacıvelioğlu Konağı, onu konuk eden 7 evden birisidir. Bu özelliği nedeniyle harap olmuş yapının tümüyle yıkılmasını önlemek ve Cumhuriyetimizin 80. yılı münasebetiyle Valilikçe, kültürel amaçlı kullanım karşılığında restore edilmek üzere Kültür Bakanlığından devir alındı. Kullanım hakkı İl Özel İdaresine devredilen Konağın restorasyonu, daha önce de değinildiği üzere Şuhut İlçesi Köylerine Hizmet Götürme Birliğine İl Özel İdaresi bütçesinden aktarılan ödeneklerle

emanet usulüyle, 2003 yılı içerisinde tamamlandı. Tarihi konakların tefrişi konusunda uzman olan Şefika Gören'in yaptığı fahri danışmanlık esas alınarak bilimsel ölçütlere göre konağın tefrişi yapıldı.

Konağın özgün bir biçimde tefrişinde görev alan İl Kültür Müdür Yardımcısı Nermin Avşar ile Kaymakam Bilal Şentürk'ün özenli ve özverili çalışmaları her türlü takdirin üzerinde olmuştur. Yine bu yapının ahşap işlerini aslına uygun restore ettiren Afyonkarahisar Teknik Meslek Lisesi Müdürü Erol Avcıoğlu da başarılı bir ekip çalışmasını yürütmüştür. Aradan 15 yıl geçmiş olmasına rağmen, ilk durumunu ve cazibesini koruyan bu tefrişle uyumlu olmayan bazı malzemelerin eklendiği görülmektedir. Mustafa Kemal Paşa'nın kaldığı odada bulunan ve 1922 yılında mevcut olmayan araç-gerecin kaldırılması yerinde olacaktır. Bu gereksiz malzemeler (telefon, büst vb.) dikkate alınmaz ise özenle yapılan düzenleme ve tefriş, büyük beğeni toplamaktadır. Bu beğeni durumunu internet üzerinden yapılan yorumlardan izlemek mümkündür.

Konağın tarihiyle bütünleşen Kuvây-ı Milliye Panoraması (Tablolar) güzel sanatlar alanında kompetan üniversite olan Mimar Sinan Üniversitesi Rektörlüğü ile yapılan görüşmeler sonucunda, uygun sayılabilecek bir ücretle sipariş edildi ve Prof. Dr. Aydın Ayan atölyesinde yapıldı. O yıllarda Rektör Yardımcısı da olan Aydın Ayan, Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Rahmi Aksungur ve atölyede görev alan öğretim üyeleri Şuhut'a gelerek inceleme yaptılar. Karşılıklı görüşmelerle belirlenen tabloların yerleştirileceği mekân ve yapılacak tabloların sayısı bu ziyaret sonrası belirlendi. Böylece üç aşamalı bir çalışma sonunda Atatürk Evi projesi tamamlandı. Bu çalışmalar sürdürülürken 2006 yılının Atatürk'ün 125. Doğum yılı olduğu göz önünde bulundurularak onun

adına Kocatepe Yolu üzerinde "Gazi Mustafa Kemal Paşa Anıt Çeşmesi" yapılması planlandı.

Hazırlanan proje 2006 yılı içinde Temmuz ayı itibariyle tamamlandı. Projesindeki resmi adı "Gazi Paşa Çeşmesi" olsa da sonraki yıllarda halkımız bu çeşmeyi "Atatürk Çeşmesi" olarak adlandırdı. Bu da güzel bir seçimdi.

Anıt çeşmenin üzerinde yer alan kadın ve kağrı figürü, Kurtuluş Savaşı'nın simgelerindedir. Millî Mücadele'yi anlatan şiir ise Afyonkarahisarlı Şair Osman Attılâ'ya aittir. Çeşmenin ustası ve işçileri de bu şehrin insanlarıdır. Ayrıca çeşmede kullanılan doğal taş ile dikilen çınar ağacı da yöreseldir. Uygulanan projeye Afyonkarahisar dışından katılan tek kişi projenin sahibi ve uygulayıcısı Mimar Turan Ertuğrul'dur. Turan Ertuğrul, 2003-2007 yılları arasında Afyonkarahisar'da bulunan birçok tarihi ve kültürel varlıkların restorasyonlarında alın teri ve emeği olan bir isimdir.

Zafer Yolu'nun açılmasıyla ilgili fiziki çalışmalara dönecek olursak: Şuhut'tan Kocatepe'ye ulaşımı sağlayan 19 km'lik bu yolun dağlık kesime isabet eden 13 kilometrelik ilk kısmı, 2005 yılında, Afyonkarahisar İl Özel İdaresinin ödenek, araç ve personeli kullanılarak stabilize yol olarak hizmete açıldı. Asfaltlama işi ise 2006 yılının Temmuz ayında yapılarak hizmete sunuldu. Kuşkusuz ki, yol iyileştirme ve çevre düzenleme çalışmaları daha sonraki yıllarda da devam ettirildi. Geçen zaman içinde daha da kaliteli ve standart bir yapıya kavuştu. Örnek vermek gerekirse, Veysel Eroğlu'nun Çevre ve Orman Bakanlığı döneminde çevre düzenlemeleri yapıldı ve sıcak asfalt dökülerek standart hale getirildi.

Üç projenin tamamı için yaklaşık olarak 3 yıldan fazla bir zaman ve bu yıllarda güncellenen yeni para birimiyle rayiç değerler üzerinden

3,5 milyon YTL civarında kaynak harcanmıştır. Harcamaların tamamı yerel yönetim bütçesinden yani Afyonkarahisar İl Özel İdaresi bütçesinden karşılanmıştır.

Zafer Yolu'nun açılmasını takip eden ve ilki 2005 yılında düzenlenen; ayrıca ulusal düzeyde katılımı ön gören "Zafer Yolu Yürüyüşü"nü gelenek-selleştirilmesi ve bu yürüyüşte sivil katılımın ön planda olması düşünülmüştür. Yürüyüş, Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin eşgüdümünde üniversite gençliği ve halkın katılımıyla ilk kez 2005 yılının 25 Ağustos gecesi Çakıröz köyünden başlatılmıştır. Yol güzergâhının yeni açılması ve asfaltlama işine zaman kalmaması nedeniyle bu yürüyüş stabilize/ham yolda yapılmıştır. 2006 yılındaki ikinci yürüyüş ise Atatürk Evi-Gazi Paşa Anıt Çeşmesi ve Kocatepe'de yani Zafer Yolu'nda ve asfalt zeminde geniş bir katılımı gerçekleştirilmiştir. Zafer yürüyüşünün ilk ikisi benim görev dönemimde yapılmış olan yürüyüşlerdir. Çakıröz köyünden 00.30'da yürüyüşü başlattıktan sonra benim görevim biterdi. Sabah başlayan ve beş gün süren resmi kutlama programı yürüyüşe katılmama izin vermezdi. Esasında vali olarak böyle bir yürüyüşte yer almak, istemediğim bir şeydi. Bunun bir devlet programı değil etkinlik olmasını istiyordum. Etkinlikler ve yürüyüşler daha sonraki yıllarda

da devam etmiştir. 2020 yılında ise Corona 19 salgını ve sokağa çıkma yasağı nedeniyle Zafer yürüyüşüne ara verildi. İnşallah bu durum gelecek yıllarda devam etmez.

Düşman işgaline karşı direnişi başlatıp son derece güç koşullarda, iç ve dış düşmanlara rağmen adım adım yurt çapında örgütlenmeyi sağlayan ve birçok cephede zor mücadeleleri zaferle taçlandırarak Şuhut'a gelen Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları, onun Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Paşa ve Kuvây-ı Milliye'nin önder kadrosu, 25 Ağustos'ta bu ilçede konuk olmuşlar ve yukarıda öykülemeye çalışılan vadiyi ve patikaları kullanarak zafere doğru ilk adımı atmışlardır.

Zafer Yolu olarak adlandırdığımız bu yol, Büyük Taarruz öncesindeki gecede, ordumuzun ve savaş araçlarının olumsuz doğa koşullarına rağmen ve hangi özverili çabalarla Kocatepe'ye çıkartıldığına anlaşılması açısından önemlidir. Yolu geçtiği vadiyi görmeden, toplamı 19 kilometre olan ve 13 kilometresi dağlık olan bu güzergâhtan sevk edilen askerlerin karşılaştıkları zorlukları ve savaş araç-gereçlerinin naklindeki güçlüğü anlamak ve anlatmak kolay değildir. Üstelik bu zor yolculuk, atların ayaklarına keçe ve kağınların tekerleklerine ot sarılarak sessiz ve özenle gerçekleştirilmiş, güç koşullardaki bir süreci içermektedir.

Afyonkarahisar'da göreve başlamanın ilk haftasından başlayarak 3 yıldan fazla bir süreyi kapsayan çalışmalarla, bu çetin coğrafyada gerçekleştirilmiş bir savaşın ve bu savaşın karargâhı ile savaş alanlarının halkımız tarafından görülmesi amaçlanmıştır. Şuhut'ta ilk defa gerçekleştirilen bu projelerle, yurttaşlarımızın ve gençliğimizin bundan böyle ve özellikle de her yıl 25 Ağustos'ta, TBMM ordularının izlediği güzergâhı yürüyerek tanıması amaçlanmıştır.

Çakıröz köyünden saat 00.30'da başlatılan ve gelenekselleşmesi düşünülen planlanmış bu yürüyüş, Türk Ulusu'nun bağımsızlığı ve özgürlüğü uğruna çekilen bunca zahmeti ve gösterilen özveriye anma ve anlama yürüyüşüdür.

Kocatepe'ye yürüyerek ulaşma programı çerçevesinde planlanan gece yürüyüşünün başlamasından önce Şuhut merkezinde; halk, dışardan gelen konuklar ve ildeki sivil ve askeri kamu görevlileri için Afyon Kocatepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü öğretim üyeleri ve öğrencileri tarafından, iki yıl üst üste müzikli eğlence programı düzenlendi. Gece 00.30'da Çakıröz köyünden yürüyüşe katılanlara, saat 04.30 civarında Kocatepe'ye ulaştıkları zir-

veye yakın noktada kurulan askeri çadırlarda hazırlanan çorba ikram edilmesi gibi güzel bir uygulama da başlatıldı. Tan yeri ağarırken Kocatepe’de, 2005 yılında Fahir Atakoğlu, 2006 yılında ise Tuluğhan Uğurlu tarafından piyano resitali düzenlendi. Ayrıca günün anlamına uygun oyunlar ve müzikal programlar sahnelendi. Böylece Valilik, Üniversite ve Garnizon Komutanlığı imkânları ortak bir amaçta bir araya getirilmiş oldu.

2006 yılında ikincisi yapılan yürüyüşün öncesinde Şuhut’ta düzenlenen etkinliğe katılan halka ve gençlere seslenerek Kocatepe’ye yapılacak yürüyüşün amacını ve onlardan daha sonraki yıllarda beklentilerimi dile getirdim.

Konuşmamada, “Büyük Taarruz’un, bağımsızlığımızı ve özgürlüğümüzü kazandığımız ve Cumhuriyet’e giden yolda önemli bir aşama olduğunu; zaferle sonuçlanan son savaşın cereyan ettiği bu toprakların kutsallığını; Türk Milleti’nin ve geleceğimizin ta kendisi ve umudu olan gençlerimizle birlikte bağımsızlık bilincinin yaratılması ve yaşatılması yanında, Cumhuriyet değerlerinin korunması ülküsünün hedeflendiğini” anlatmaya çalıştım. Gerçekten de gelenekselleştirilmesi düşünülen ve üniversite gençliğinin katılımı ile kurumsallaştırılmasına çalışılan “Zafer Yürüyüşü”nün amaçlarından bir kısmı da bunlardı.

Sağlanan yeni imkânlarla ülkemizin her tarafından gelecek gençlerimiz ve her yaşta yurttaşlarımız, bu coğrafyayı görecek ve bağımsızlık savaşımızda en önemli aşama olan Büyük Zafer’in kazanılması ve devamında Cumhuriyet rejiminin kurulması uğruna katılan fedakârlığı yakından tanıma fırsatı bulacaklardı.

Zafer yürüyüşünün, Türkiye üniversitelerinde eğitim gören gençlerin katılımıyla geleneksel olarak her yıl 25 Ağustos’ta yapılmasını çok önemsiyordum. Çünkü valiliğin 26 Ağustos-

tan 30 Ağustos’a kadar devam eden beş günlük programı yeterince yüklü idi. Ayrıca, 25 Ağustos günü uygulanması planlanan, halkı ve gençliği hedef kitle seçen bu programın, resmi kutlama kuralları içinde nefes alamaz hale gelmesinden de endişe etmekteydim. Dolayısıyla sivil bir kutlama olması ülkemizin her tarafından gelen yurttaşlarla, üniversitelerimizden gelen gençlerin Afyonkarahisarlılarla birlikte Zafer Yolu’nda yürümelerini istiyordum. Böylece zamanla kendisini tekrar eden sabit kurallara bağlanmış bir yürüyüş değil, dinamik ve genişleyen bir etkinlik olacaktı. Bu düşüncemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü Halim Sözbilir ile paylaştım. Rektör Sözbilir, bu öneriye heyecanla sahip çıktı. Ülkemizdeki üniversitelere gönderilecek Rektörlük yazısı ile her üniversiteden dört genç ve bir öğretim üyesi, her yıl bu etkinliklere davet edilecekti. İlk uygulama da bu öneri çerçevesinde gerçekleşti. Yanlış anımsamıyorsam ilk yıl yani 2005’te 22 üniversiteden katılım oldu.

Davet edilenler, hazırlanan program uyarınca Rektörlük eşgüdümünde Afyonkarahisar’da konuk edilip Anıtkabir ziyareti ve ilimiz tarihi mekânlarında gezdirildikten sonra 25 Ağustos’ta da Kocatepe’ye yapılacak Zafer Yürüyüşüne katılacaklardı.

Beş gün süren 26-30 Ağustos arası resmi programın öncesinde, Şuhut ilçesi halkının ve yöneticilerinin desteği ile Valilik ve Üniversite tarafından organize edilen ve daha çok sivil bir program özelliği taşımasına özen gösterilen “Zafer Yürüyüşü”, zamanla daha geniş katılımlarla devam edecekti. Düşüncemiz buydu.

Yukarıda değindiğim konuşmamı “Mustafa Kemal Atatürk’ün, 84 yıl önce Büyük Zafer’i kazanarak ve 83 yıl önce de Cumhuriyet’i kurarak bize sonsuza kadar yaşayacak bağımsız bir ülke bıraktığını; Atatürk’ün bizlere armağanı olan Cumhuriyet’in ilkelerinde dile gelen düşünceler ve

onun devrimlerinden kaynaklanan ışığın, çağdaş uygarlık yürüyüşünde yolumuzu aydınlatacağını; Gazi Mustafa Kemal Paşa’nın, Şuhut’a, gelişinin 84. yılında, Anadolu aydınlanmasına bilimin yol göstericiliğinde ulaşılacağı ülküsünü benimseyen gençlerle birlikte olmaktan mutlu olduğumu; onun doğumunun 125. yılını da anmayı hedefleyen “Gençlik Şölenine ve Zafer Yürüyüşüne” katılmak üzere burada bulunanların Atatürk’e, Cumhuriyet’e ve Cumhuriyet’in erdemine ve tüm değerlerine, Devletimizin kuruluşu felsefesine içtenlikle bağlı olduğuna inandığımı” söyleyerek sürdürdüm.

Bu geceyi neden düzenlediğimizi açıklarken, bakımsız bırakılmış ve eleştiri konusu olmuş şehitliklerimize dikkat çekmek için Yurtsever bilim insanı ve Cumhuriyet şehidi Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu’nun Cumhuriyetimizin 77. kuruluş yıl dönümünde, yani 2000 yılında yazdığı bir yazıya da gönderme yaptım. Bu yazıda, Miralay Reşat Çiğiltepe’nin anıt mezarının perişanlığı ve bozuk, toz toprak içindeki yoluna karşı duyarlılık göstermeyen idarecileri hedef almaktaydı. Uzunca bir makalenin bir bölümünde Necip Hablemitoğlu şunları yazmıştı:

“O Türklüğün sessiz onurudur, gururdur, cesarettir. O, Türk Ulusu’nun temsil ettiği tüm değerlerin simgesidir. O, başlı başına bir Türkiye’dir. Ve Onun yazgısı, gerçekte Türkiye’nin yazgısıdır... Ama kaç kişi bilir O’nu ve kaç kişi hatırlar? !... Kaç kişi özgürlüğümüzü, bağımsızlığımızı, hatta aldığımız her nefesi borçlu olduğumuz adsız kahramanlardan biri olarak kendisini yâd eder?..

Bir gün yolunuz Sandıklı-Afyonkarahisar arasına düşerse, lütfen O’nu ziyaret ediniz. Marmaris, Bodrum, Kuşadası, Antalya, Fethiye gibi hemen çoğumuzun yılda en az bir kez tatil için geçtiği yol üzerindedir O. Her gün on binlerce aracın geçtiği yolda, herkes bakar da O’nu görmez. Daha

doğrusu görmezlikten geliriz o küçük tabelayı!... Belli belirsiz şu ibareyi okursunuz: 'Albay Reşat Bey-Çiğiltepe Şehitliği 10 km.'!...

10 Kilometrelik yolu ancak yarım saatte alırsınız. Aslında yol bile demez: taşlar, çukurlar ve tozlar arasında tepeleri tırmanırsınız. Yol ayrımında bir tabela daha görürsünüz; ... Kararmış kalpli avcılarının nişangâhı haline geldiği için bir tek kelimeyi bile okuyamazsınız. Yolu rastgele sağdan takip etmişseniz, bir süre daha güç bela ilerledikten sonra O'na ve O'nunla birlikte bu vatan için, bugünlerimiz ve yarınlarımız için canını veren kahramanlarımızın yattığı şehitliğe ulaşırsınız... Tek duyduğunuz, bölgenin en yüksek stratejik tepesindeki şiddetli rüzgârın uğultusudur. Başka ne bir ses ne bir nefes. Eğer bu ülkeyi seviyorsanız, Türklük bilincine sahipseniz, Albay Reşat Bey ve diğer şehitlerimizi elbette ki duyamaz ama tüm benliğinizle iliklerinize kadar hissedersiniz!.. Onların sizin ziyaretinize de dualarınıza da ihtiyaçları yoktur; çünkü erişebilecekleri en üst mertebeye zaten ulaşmışlardır. Belki birkaç damla gözyaşı ve kalpten gelen minnet ve teşekkür !.. İstesenz de başka bir şey veremezsiniz. Yapabileceğiniz tek şey, Onları hissetmektir. Bir de çevrede duyarsız insanların bıraktıkları çöpleri toplayabilir; tozlanmış mezar taşlarını, Reşat Bey'in büstünü ve kitabeleri sevgiyle silebilirsiniz. Hepsi o kadar!..."

Bu alıntıdan sonra konuşmamın son bölümünde:

Albay Reşat Çiğiltepe ve binlerce şehidimizin amaç ve ideallerini paylaşmak, aziz anılarını yaşatmak için burada olduğumuzu; yıllarca bakım-sızlığa terk edilen bu şehitliğin, 2004 Yılında, Afyonkarahisar İl Özel İdare si bütçesinden ayrılan ödeneklerle Eskişehir Koruma Bölge Kurulunun kararları doğrultusunda restore edildiğini; yolunun asfaltlandığını, anıt mezarın çevresinin ağaçlandırıldığını; bununla yetinilmeyerek

Çiğiltepe Şehitliği dahil tüm şehitliklerin son üç yıl içinde restore edildiğini ve yukarıda ortaya konulan olumsuz tablonun ortadan kaldırıldığını; ayrıca Çiğiltepe'de bizlere görevlerimizi hatırlatan merhum Necip Hablemitoğlu adına. "Şehit Necip Hablemitoğlu Hatıra Ormanı" oluşturduğumuzu anlattım.

Bir yurttaş ve bir dönem görev yaptığım ildeki işlerden sorumlu birisi olarak Kocatepe'ye gelen tüm gençlerimizin bir fırsat bulup Çiğiltepe Şehitliği'ni görmelerini çok isterdim. Çünkü ünlü devlet adamlarımızdan Ziya Paşa'nın da oğlu olan Albay Reşat Çiğiltepe taşıdığı sorumluluğun gereğini yerine getiremediği ve Mustafa Kemal Paşa'ya verdiği sözü tutamadığı için canına kıymış bir yurtseverdir.

Ne acıdır ki, o sorumluluğunun gereğini yerine getirdikten 30 dakika sonra Çiğiltepe Türk Askerlerince alınmıştır.

Miralay Reşat Çiğiltepe'nin trajik sonu ve sorumluluk anlayışı karşısında ne söylenebilir ki?

Neredeyse Afyonkarahisar'daki tüm görev dönemini kapsayan bir ça-

lışma programıyla, Cumhuriyet'in yöneticisi olma bilinci ve ülküsüyle, Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet değerlerini korumak ve gelecek kuşaklara aktarmak için çaba gösterildi. Bu amaçla kalıcı işler yapmaya çalıştım. Son görev yılım olan 2006 yılı itibariyle 3,5 milyon YTL (3,5 trilyon lira) yerel parasal kaynak ve buna ek olarak ilin tüm araç ve personel olanaklarıyla 3 yılı aşan süreyi kapsayan çalışmalarla projeler bütünlük içerisinde ve eksiksiz hayata geçirildi. Böylece, bağımsızlığımız uğruna kanını ve canını vermiş olan yurtseverlerin anısını sonuna kadar yaşatacak kalıcı eserler, kültürel ve sosyal hayatımızda anlam kazandı. Amacımız, dedelerimizin kanları ile sulanmış Afyonkarahisar coğrafyasını, yeraltındaki şehitlerimizin aziz anılarını yaşatacak bir mekâna dönüştürmekti. Bu hedef görev süresiyle eş zamanlı olarak gerçekleştirildi.

Büyük Zafer'in kahramanları için yapabildiklerimiz bunlar. Elbette yapılacak daha çok iş vardı, ancak görev süremiz yetmedi. 14.08.2021